

مکرمات

۱۸ نجی سنه

۱۵ ربيع الاخر ۱۳۱۵

جزء، عدد : ۶۸

پارسدن تحریرات مخصوصه

۹

امیل زولا

(مابعد عن جزؤ ۶۷)

باشده (استاندا) اولدینی حالده (بالزاق)، (فلقبر) گبی آباي حقیقیون، بشریتک
بؤ تمایلاتی، بؤ دقایقی ادراک ایدرک حرفی حرفه تشریح و تعریفه قوبلدیلر، فقط
بونلر، هله بالخاصه (فلقبر) بؤ تقلب و تمایلدن قطعاً نمون دکلدی. اصول قدیمی
دها پارلاق، ذکا ودهاء ایچون دها مساعد بولیوردی. حالاده (پول بؤرژه)
بویله بولیور. اویله یا، تحکم عوام تماماً یوز کوستریسه بالجمله خصائص سائر بشر
گبی دها و ذکاده انقسام و تجزییه اوزرایه رق، آرتق دور سابقده کی دهات،
فوق العاده مخلوقات یتشمنز اولور. رفاهیت چوغالور، فقط خوارق آزالور.
جمعیات حاضره بشریه ننگ علویدن عادیه طوغری بؤ انتشارینی دقت و رقت طبع
اصحابی چرکین کوره بیلور. حتی (فلقبر) ک (مادام بؤواری) ده، (تربیه-
حسیه) ده عوامیاته قارشى اق محرق فریادلری بؤ آجی ایله در. (استاندا).

(بالزاق) ، (فلویر) قوه خارقه تدقیقه لریله تحکیم عوامک بؤ تجلیسنی موبمو کوردکجه، آنگلادجه دلگیر اولیورلر، وجه مخالفه معاونت ایچون یکان یکان اشخاص ممتازه نك وصف و تعریفه گیریشیورلردی . آنگجون بؤ محررلرک آثارنده زمین- زمین توصیفات شخصییه کوریلور ، مطلق برر مستثنی ، خارق العاده مخلوق بولور . مثلاً (فلویر) ک «ادبیات حقیقیه» درسندنه تشریح ایلدیگمز (مادام بؤواری) سنده بر (هومه) وارددر که شخصی نوعنه منحصر بر ذات صافدر . خواص و ماهیتله بر نمونه، بر علم اولدی . بؤگون بری ایچون بؤ بر (هومه) در ، دیرلرسه نیلی که او ذات قوفدر ، حقائقدن بی خبردر . نمایشپرستدر ، ساخته در ، سطحیدر ، بلهوسدر ، حقیقدر ، خلاصه یشمز ، توکنمز ، نقائص اخلاقه مرکزدر . تحکم عوام تمایلاتندن استقامتی آلی ایچون اومیلک جلی بر اثری کبی کورینان بؤ (هومه) ای (فلویر) وارقه هوییه سیله خرده خاش ایلور .

ایشته بتون بؤ محررلر ، بؤ محرر مقتدرلر لطافتی ، نفاستی ، کوزللیگی اصول سابقهده، یعنی وجه اصلنده بولورق هپ او طرفه مائل تصویرات حقائقه گیریشیورلر ، حال بوکه (امیل زولا) ینه بؤ استادلر کبی وادی حقیقتی تعقیب ایتمکله برابر، تجلیات عوامیهده بشقه لطافت ، بشقه بر کوزللیک کشف ایلورده بؤ نکتهنی میدانه چیقارمغه چالیشیور ، روش طبیعییه طوغری کتدیگی ایچون بالطبع ماده بر جوق فواید کوستریور . او برلرینک آرادقلری محاسن اصلاتی ، تمیزی ، اویله تصویر خوازی بر طرفه براقدرق وار قوتی مسلک عوامه ، رفاهیت عوامه ، اقبال عوامه ویریور . ایشته (زولا) اسلاف حقائق اتصافیدن بؤ نقطهدن آیریلور . ایشته بؤ سیله باشلی باشه بر مسلک ، بر مکتب وجوده کتوریور . ایشته تاریخ ادبیات حاضرده کی (زولا) مکتبنک مفتاحی، مبدائی بؤ نقطه، بؤ نکتهدر . جمعیات حاضره متهمدهده شخصک اهمیت آزالدجه آزالور ، بتون قوت ، قدرت هیئت عمومیهیه انقسام ایلور . ایجادات و اختراعات اخیره ، شخندوفرلر ، درلو درلو الکتریک تطبیقاتی، صنایعک رنگ رنگ تجلیاتی بؤ تبدلات عظمایه سببیت ویردی . آرتق خارق العاده احوال و آثار اویله فرد واحدک

کدیمینله دکل، فقط برکتله ناسک مساعی متمدنه و مشترک سیه حصوله گلیورکه،
بتون بڑهای و هووی ترقی و تعالی ایچنده صدای وحدتن زیاده و لوله کثرت و کلیت،
آذان عالمده طنین انداز اولیور .

فی الحقیقه جسم تمدنك قالین طمارلری کبی اورقپانك ، آمریقانك ، آسیا ،
آفریقا ، اوسترالیا نك جابجا ، زمین زمین غرب و شرقی ، شمال و جنوبی ، وسط
و جوانبی استیلایدن تیمور یوللری حیرتله تماشا ایدلکجه خاطر و خیاله فردمی گلور ،
یوقسه بر هیئت ، بر کلیت ، بر کلیت انامی گلور ؟ بؤ درلو مائر عظماده افرادك
نه حکمی اولور ؟ ایش وحدته ، اقلیته قالسه بتون بو مجاری فیوضات و حیات ،
صوبی چکلمش بر دگرمن کبی طور یوریر . بؤ وجودی بسلمك ایچون لجه لجه
بشر ایستر . نه قدر صاحب دهاء ، نه درجه بلند ذکا اولورسه اولسون شخص
بؤ وظیفه نسیمینی ایفا ایدمهز .

بؤ کون صنایع عظمی ، کوچك صنعتلری یوتیوریرور . (پارس) ده (بون
مارشه) ، (لئور) ، (پرم تان) ، (بل ژاردینی پیر) کبی بش اون بیوک مغازه
وارکه ، اوافق دکانلرده نه مشتری بر اقیور ، نه فیض ، نه تجارت !.. بؤ وسعت آرا
مغازه لر عادتاً بر عرمانه ، امتعه و اموال عرمانه بگزیرور . مال و متاع لایبقطع بر قیودن
گیرور ، اؤ بر قیودن چیقیرور . مشتری صاغدن ، صولدن هر طرفدن قرنبجه کبی
فقییر فقییر قاینیور . گویا که خلقمزك دیدیگی کبی ، یغما حسنك بورکی ! بویله بر
محشر داد و ستده گیرمك ایچون انسان بعضاً صره بکلیور ، فوج فوج مأمورلر ،
جسته جسته اوشاقلر ، آتیر ، عربدلر ، هپ بر مغازه نك مالی ، خادمی ، سالکی .
شمعی بومنظره دن تمیز شخصیت نمکخیدر ؟ . بوولوله ناس ایچنده صوگ فردك هیچ
حکمی قالورمی ؟ . ایشته هیئات حاضره متمدنه هر جهتن ، هر شعبه دن بویله بلند ،
بویله ولهیرا بر رفتار آلیور . مع مافیه بوروشك ده بر لطافتی وار ، عبرتله نظر
اولنسه بو عمومیتدن ده بعضاً خوش جلوملر ریزان اولیور . ایشته (زولا)
تصویرات جهان آراسیله بو ساحه بی انتاده کی بدیععلری بولدی ، چیقاردی . اویله
ساحه که ، شمعی به قدر لذت شخصیت ایله بیومش هر درلو بدایی تمیز و تعالی .

خصوصیتده بولش، بر سوری محررله، بیکران اولدیفی قدر لطافتدن معرا کورینیوردی. هیچ تصویر و تحریر صغیوردی. علم منافع الروحک تدقیقات. موشکافاناسنه کالیله توافق ایلوردی. اوه، او یله یا، نخه کبرایه تجیل اولنان انسانی هر درلو تمایلات روحانیسیله تپدن طرناغه تدقیق ایتک زده؟ بر خلقی، بر گروهی، بر هیئت باشدن باشه تصویر ایتک زده؟ گوزیکزک اوکنه ایکی بیوک لوحه گتوریکز، بری بر تصویر شخصی، اویری بر تصویر اجتماعی اولسون. برنجیده بر فرد کوریرسکزرکه، سزی نا غوامض قلبیهسنه قدر هر درلو خصائصنه آگاه ایدر، ایکنجیده ایسه بویله لطافت خصوصیه بولهمن، آنجق هیئت عمومیهدن بر معنا چیقاربرسکزرکه، اوده بعضاً خوشکزره کیدر. بز اخلاق و عادات قدیمه سابقهسیله شمعییه قدر صورت اولاده تصاویره آلیشدی، هر درلو نفاستی، خارق العاده لگی، فیوضات و کالاتی شخصیتده بولیوردق. شمعی ایجابات مدنیت، شرائط حاضره اجتماعیه بزى وجه نانیده کی منظره لری تماشایه سوق ایلور. (زقولا) قلبیه بو مناظر لده جاذبه دن عاری اولمیدیفی یگر می جلد (روغون ماقار) دن بر جوغیله، شو (اوج شهر) ده بزه گوستردی (روغون) لردن بالفرض (لابت هومن) - ترجمه طوغری ایسه - (حیوان ناطق) هر درلو نکاتیه، دقایقیه بزه تیمور یولی عالمی ازان ایلورکه، بو منظره ده افراد اعتباریه هان هیچ بر لطافت یوق کبی، فقط هیئت عمومیه ده بر جاذبه، بر رونق وار. فکر بوهای وهوی، بوهرج مرجی تماشادن برلنت، بر عبرت آلیور. هر حاله مستفید اولیور. شمعییه قدر کی حکایه لده زمین زمین راست گلدیگمز تصاویر شخصیه دن بو اثرده قطره موجود دگل. حکایه نویس هیچ بر فرد بر لون خصوصیت ویرمیور، قدرت. خامه نی بتون هیئت عمومیه ده صرف ایلور. افراد باشدن باشه بر برینه بکزییورلر. عین امل ایله، عین رفتار ایله، عین مقصده، هدفه طوغری یوریان بر اردوی آندیر یورلر. مع مافی بورشدن، بو آمالده زمین زمین رقت، لطافت مجلیدر. (زقولا) بی او قودنجه عمومیتده کی بو خصائصی بر تصویر خارق العاده ایله کور یورز که، بعضاً تصاویر خصوصیه دن، ده بارلاق، ده جاذبه دار، بونکله برابر بیانیه کیرمک

ایچون دها صعب بولیورز . ایشته بو محرر بلندك اڭ بیوك مهارتی بو زمین دشوارده کی موفقیات عظماسیدر .

شو فکریمزی ادبادن برینك بو مجنده بولدیغی برمثال دها گوزل ایضاح ایلر . بر تیاتروده بعضاً بلا استثنا بتون حاضرین بر منظره ایله هپ بردن رفته گلیرلر ، عین احتیاساته قایلور ، بلکهده عین حرکاته طوتیلورلر . بو رقت و حرکت کلیه نی ، بو احتیاسات عمومیه نی تصویرده (زولا) نك قلمی یکتادر . او فردك هر برینی ، یاخود برقاجنی یکان یکان تدقیقه قویولسه بلکه بو قلم اوپله موفق اوله من . فقط بویله عمومیتی ، کلیتی موضوع ایدیتجه فوق الغایه بر فرح ، بروسعت بولیور . بعضاری (زولا) نی بو فطرتیله مؤاخذه ایتك ایسته یورلرکه ، بوندن بیوك انصافسزلق اولماز . فیرچه سنی یوجه یوجه مناظر ترسیمه آلیشدیرمش ، دهاسنی ، ذکاسنی درلو درلو آثار اختراعاتیله گوسترمش ، قدری بالاتر برسامی : « انسان تصویرنده او درجه مهارت ابراز ایدهمیور ، صاحب معرفت عدولنه من » دیه تقبیح ایتك جائز میدر ؟ البته دگل ، چونکه زمانمز زمان اختصاصدر . بر خارقه نك بحق تجلیسی ، بر قدرنك تماماً انکشافی ایچون بر شعبه عرفانه باغلائق ، بر شاخ تجلی یه صاپلائق کرکدر . (زولا) اوپله بر مسلکه بردن بره گیدی . اوپله بر داله صارلدی که ، هم شمعدی یه قدر برره نارفته ایدی . همده ، ولو ظنون قدیمه ایچون ناخوش ، حتی بر درجه مردود اولسه بیله ، ایجابات عصره هر حالده موافق ایدی . حریف سنهلردن بری هر درلو مشکلاته رغماً بو وادیده قطع ایلدیگی مسافه موفقیتی شویله برکوز اوگنه کتیرسهده بر وزیر گزینمز کی :

« سیمحاباره نارفته یه گیتسه مده نه وار

قهر خصم ایلگه الده عصادر خامه م »

دیرسه یریدر .

(سعادت نسوانیه) ینه (روغون) لردن بر حکایه درکه ، یوقاریده بر نبذه تشریح ایلدیگمز بیوك مغازملردن قارئنه بر فکر مخصوص ویریر . معلومدریا ، بیوك مغازملر ، صنایع عظمی بحیثیله علم اقتصادده ایجه بر طوتیورلر . زمانمزك

الك مشهور مقتصد لرندن بری، بر طرز قدیم اقتصاد طرفداری: (بول له روو ابوليو) درت جلدن مرکب اثر اخیر عظیمده بیوک مغازه لر دن، اق تجارت و فیرم دن دم اوریرکن، ایکی اوج یرده (زقولا) نك بو (سعادت نسوان) ندن استشهاده قدر واریور. چونکه بو حکایه او مرتبه وثوق، او درجه تدقیق اوزرینه یازلمشدر. بواثرده دخی او یله لطافت شخصیه کورلیور. انسانلرده فرد اعتباریله برخارق العاده لك، جرأت آزماق منظور اولیور. تدقیقات روحیه یوق کبی. مع مافیه درین بر مزیت وار. بونکله ترقیات مدنیه نك بو نقطه سنده کی بحلی غریبی کور یورز، جهان، جهان تجارت فصل بر دور قدیم دن بر دور جدیده کچور، بو صورتله عالمه نه درلو انقلاب گلیور. آکلا یورز. (پاره) حکایه سنده ایسه بانقه لرک احوال عجائب. اشتمالی حیرتله تماشا ایلدیورز، بونلر مسائل مهمه اجتماعیه نك بر رکن مخصوصی تشکیل ایلور.

امور جهانی بر نقطه نظر دن تدویر ایدن، سیاسیات عمومییه وارنجیه قدر حکمنی یوریتان بورس لر، بانقه لر در. تشدید را ایله (پاره) در. (ده باقل) ترجمه جائز ایسه (۱) (اضمحلال) حکایه سنده زمانمزده براردو نهدر، نه هیولادر. هر درلو خفایاسیله مشاهده ایلدیورز.

(لورد، روما، پارس) ده ایسه بر شهر نهدر، نه محشر در، نه معمار. بهت ایله سیر ایلدیورز. بتون بؤ آثار واجساد فصحت آرا ده ینه سعی و اقدام، خصوصی بر موقع طوتار. فقط ادبادن برینك تشبیه صحیحی وجهله بر جمعه، جمع عمومیده هر رقك نه قدر حکمی اولور سه ایشته اوقدر. بتون قیمت هیئت عمومیه نكدر. یكونكدر. اورقك اهمیتی آنجق عمومیه، یكونه نسبتله در. صنایعه، تجارتده فصل قدرت و قوتك افرادن عمومیته، مثلاً انساندن ماکنه لره کچدیگی، بالفرض (۱) (اضمحلال) کلمه سنه (ده باقل) ده معنای وسیعی بلکه برده یلورز. چونکه قدما پرستان شعرا اینجنده قدرت الفاظیله، بعضاً ده ثروت معانیسیله ذوق تقدیریمه الك خوش گلان شاعر صاحب طبیعت عونى بك مرحوم:

« احبا شیوه ینعماده مبهوت ایلر اعدایی »

« خدا گوستر مسون آثار اضمحلال بربرده »

دیورکه، هر چه لفظاً و معنأ طوغری و گوزل بر سوزدر.

عمومەتک فرد اعتباریلە قدری بر آت کی قالدینی نظر تاملە آئورسە ادبیاتدن دخی نقطه آمالک ، هدف کالک ، بدیعە فکریەتک بو تخری فی بالسہولہ آکلاشیلور . (زولا) درکە هیئت جدیدە اجتماعیهتک بورنک نوینی ایلک اول گوردی . ادراک وقبول ایتدی : هر طرفدە ، هر ایشدە بر جم غفیردر تجلی ایدیور . عملە اردو کچی یك آهنگ اوله زق چالیشیور ، اردولر قدرت وقوتی شخصدن ، شجاعتدن زیادە و فرتدە ، وسعتدە بولیورلر . هر یزدە بر ، بش اون یرینسە بیك ، میلیون ، میلدار اقامە اولئیور . انسان افراد اعتباریلە کوجلور ، فقط هیئت ، عمومیت نقطه نظرندن بیویور . عجبا شو رفتار ، رفاهیت بشریە ایچون بر خیرمیدر ؟ شرمیدر ؟ شاعرک « مستقبلی فکر ایچون حق وار ؟ » دیدیکی کچی ، بو جہتی دوشونمکە حقمز یوق . سادە بؤروش جدیدی کشف وسیر وتدقیق ایدە بیلورز ، مادامک بویله اولمق ضروریدر ، ازلیدر ، المزدن بو وادیدە بشقە ایش گلز . بو بر سیلدر ، سیل خروشاندرکە اوکنە هیچ بکلمز .

هر جلوہ طبیعتک ، هر ساحہ بشریتک بر مصوری ، شاعری اولدینی کچی . حالت اجتماعیهتک نوبنو انجلا ایدن صفحات کونا گونی ایچون دہ ، ہلہ عصریمزدہ ، حکایہ نویس طرزندہ فوج فوج رساملر ، شاعرلر یتشدی . فقط بو صولک صفحه مبسوطہ اجتماعیکہ لطیف ، مفید اولمقدن زیادە بلکہ مہیب ، مشکلدز ، یقین زمانہ قدر بر مصورہ بر شاعرہ مالک دکلدی . ایشہ (زولا) بو اقلیمک بوزمینک بر حکایہ نویس اولینی ، بؤگلستان عجائب آرانک بر بلبل متینی (شاید بوجازلر خوشە گتمزسە) اک بسیط بر افادہ ایلہ بو صنع جدید ازک بر شاعری اولدی .

(رنجی مقالہ نک صولگی)

علی کمال

